

Sygnatura akt VI Ka 155/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 kwietnia 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Agata Gawron-Sambura

Protokolant Katarzyna Kajda

przy udziale przedstawiciela KMP w G. sierż. sztab. Rafała Walczaka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 r.

sprawy **O. Ś. (Ś.)** syna S. i M.,

ur. (...) w C.,

obwinionego z art. 86§1 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 25 sierpnia 2014 r. sygnatura akt VII W 793/13

na zasadzie art. 437 kpk, art. 438 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze.

Sygn. akt VI Ka 155/15

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 25 sierpnia 2014r., sygn. akt VII W 793/13 apelację osobistą wywiódł obwiniony O. Ś., który zakwestionował orzeczenie w całości i zarzucił mu przeprowadzenie postępowania dowodowego pod jego nieobecność jednostronnie i tendencyjnie, w związku z czym domagał się jego powtórzenia celem umożliwienia mu obrony i przedstawienia swoich racji.

Apelacja obwinionego okazała się skuteczna na tyle, że w wyniku jej rozpoznania zaskarżony wyrok należało uchylić, zaś sprawę O. Ś. obwinionego o czyn z art. 86 § 1 kw przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Stało się tak dlatego, że sąd meriti procedując w niniejszej sprawie w rażącym stopniu uchybił prawu procesowemu w postaci naruszenia prawa do obrony obwinionego, o wpływie którego to uchybienia na treść zapadłego orzeczenia nie trzeba chyba nikogo przekonywać.

Należy zauważyć, że 6 maja 2014r. obwiniony O. Ś. usprawiedliwił należycie swoją nieobecność na rozprawie, motywując wniosek o jej odroczenie swoim leczeniem pooperacyjnym po skomplikowanej operacji kości udowej nogi prawej, co zostało prawidłowo udokumentowane załączonym do wniosku obwinionego stosownym zaświadczeniem lekarskim sporządzonym przez lekarza sądowego (k. 49-50). Absencję obwinionego uznano wówczas za usprawiedliwioną, natomiast rozprawa wyznaczona na dzień 16 czerwca 2014r. nie odbyła się z powodu braku zwrotki potwierdzającej powiadomienie obwinionego o terminie rozprawy wyznaczonej na ten dzień, podkreślenia wymaga jednak fakt, że wówczas przed terminem rozprawy również wpłynął do sądu wniosek obwinionego

o odroczenie rozprawy podobnej treści, do którego jednak nie dołączono żadnego dokumentu lekarskiego potwierdzającego chorobę obwinionego, choć ten wyraźnie do niego nawiązywał w tymże piśmie procesowym. Kolejny termin rozprawy wyznaczony został na dzień 25 sierpnia 2014r., i w tym dniu faksem obwiniony nadał kolejne pismo zawierające wniosek o odroczenie rozprawy, argumentując go analogicznie jak w przypadku dwóch poprzednich terminów rozprawy. Obwiniony O. Ś. odwołując się do zaświadczenia lekarskiego Nr (...), choć takowe nie zostało nadesłane drogą faksową, wskazał, że przebywa na poszpitalnym zwolnieniu lekarskim w związku z przebytym zabiegiem operacyjnym .

Brak wspomnianego zaświadczenia lekarskiego sprawił, że Sąd orzekający uznając nieobecność obwinionego za nieusprawiedliwioną, nie uwzględnił złożonego przez niego wniosku o odroczenie rozprawy i tego dnia przeprowadził czynności procesowe na rozprawie bez udziału obwinionego, a następnie doszło do zamknięcia rozprawy i wydania wyroku skazującego. W dniu 1 września 2014r. do biura podawczego w Sądzie Rejonowym w Zabrze wpłynął oryginalny wniosek obwinionego z dnia 25 sierpnia 2014r. o odroczenie rozprawy, zawierający załącznik w postaci zaświadczenia nr (...) z dnia 4 sierpnia 2014r. sporządzonego przez lekarza sądowego, z którego wynikało, że O. Ś. nie może stawić się w sądzie do dnia 2 września 2014 r. z powodu choroby.

Prawo do obrony w procesie karnym wynika z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z traktatów międzynarodowych i znajduje swój wyraz w fundamentalnej zasadzie procesu karnego zawartej w art. 6 k.p.k. Prawo to obejmuje zarówno prawo do osobistej obecności w trakcie przeprowadzanych czynności procesowych, w tym zwłaszcza do obecności w trakcie rozprawy, jak i prawo do korzystania z pomocy obrońcy. Obwiniony może korzystać z przysługującego mu prawa do obrony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji niezależnie od przedmiotu procesu.

Z kolejnego pisma obwinionego zawierającego wniosek o odroczenie rozprawy z powodu jego choroby wynikało, że zamierza osobiście wziąć udział w rozprawie przed Sądem Rejonowym w Zabrze. Przyznać należy, że w dniu 25 sierpnia 2014r. nieobecność obwinionego nie była usprawiedliwiona zgodnie z wymogami prawa wobec braku wspomnianego zaświadczenia lekarskiego. Niemniej absencja obwinionego była usprawiedliwiona jego leczeniem poszpitalnym w związku z zabiegiem operacyjnym kości udowej utrudniającym, lub wręcz uniemożliwiającym chodzenie. Z tego powodu brak należytego zaświadczenia lekarskiego nie mógł być przyczyną powodującą uznanie nieobecności O. Ś. jako nieusprawiedliwionej. Sąd meriti winien mieć na względzie to, że na poprzednich terminach rozprawy obwiniony przedłożył odpowiednie zaświadczenia, które potwierdziły niemożność jego stawiennictwa w sądzie z powodu choroby, nie bez znaczenia pozostawał również charakter schorzenia obwinionego wskazującego na długofalowy proces leczenia i trudności z poruszaniem się, ale przede wszystkim w polu widzenia powinien mieć sąd meriti okoliczność związaną z powoływaniem się przez skarżącego we wniosku o odroczenie rozprawy na posiadanie odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego dokumentującego niemożność przybycia na rozprawę, który to brak po terminie faktycznie został konwalidowany przez skarżącego poprzez złożenie prawidłowego zaświadczenia o stanie zdrowia od lekarza sądowego. W ten sposób niewątpliwie zostało naruszone prawo do obrony obwinionego poprzez pozbawienie go możliwości osobistego udziału w czynnościach procesowych prowadzonych przed sądem.

Zasady udziału stron w rozprawie przed Sądem I instancji reguluje art. 117 § 2 k.p.k., mający zastosowanie w sprawach o wykroczenie, z którego wynika, że czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiła się, należycie usprawiedliwiła niestawiennictwo i wniosła o nieprzeprowadzenie czynności bez jej obecności.

Tak stało się w sprawie O. Ś., usprawiedliwienie jego nieobecności spełniało bowiem wymogi określone w art. 117 § 2a k.p.k., jako że wnioskując o odroczenie rozprawy było on de facto w posiadaniu zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na rozprawę z powodu choroby, wystawionego przez lekarza sądowego. W wyniku błędnego zinterpretowania wzmiankowanego przepisu doszło tym samym do rażącego jego uchybienia, czym naruszono prawo do obrony O. Ś.. Naruszenie konstytucyjnego prawa do obrony oskarżonego, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, musiało zostać potraktowane jako rażące naruszenie przede wszystkim art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i art. 6 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, już choćby z powodu rangi tego prawa w procesie karnym. W

tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając powtórnie sprawę, Sąd I instancji będzie miał na względzie uwagi dotyczące konieczności zagwarantowania obwinionemu możliwości osobistej obrony, chyba że z przysługującego mu uprawnienia sam zrezygnuje. Weryfikując stanowisko stron odnośnie przebiegu zdarzenia, dokładnie wypyta Sąd uczestników kolizji, tudzież funkcjonariuszy Policji biorących udział w zdarzeniu o skalę uszkodzeń powstałych w poszczególnych pojazdach wskutek przedmiotowego zajścia, co skonfrontuje następnie z dokumentacją fotograficzną znajdującą się w aktach sprawy stanowiącą obiektywny materiał dowodowy. Do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych pomocne być może sięgnięcie po akta szkodowe pozostające w dyspozycji ubezpieczyciela.

Nie przesądzając w niczym przyszłego rozstrzygnięcia przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadzi postępowanie dowodowe i rozważy wszystkie zgromadzone dowody oraz dokona ich wnikliwej oceny, zwracając szczególną uwagę na konieczność zintensyfikowania czynności w tej sprawie z uwagi na stosunkowo bliski termin przedawnienia karalności wykroczenia inkryminowanego obwinionemu.